

**MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
ZASTUPITELSTVO KRAJE**

Z Á S A D Y
zajištění výkonu regionálních funkcí
v Moravskoslezském kraji

OSTRAVA, září 2005
odbor kultury a památkové péče

ZÁSADY ZAJIŠTĚNÍ VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ KNIHOVEN V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Článek I Základní ustanovení

V Moravskoslezském kraji působí 400 knihoven poskytujících občanům veřejné knihovnické a informační služby (údaj z 06/2005). Jejich funkčnost je zajištěna systémem regionálních funkcí, které jsou specifikovány v § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Základním cílem regionálních funkcí je:

- zajištění všeobecné dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb občanům v Moravskoslezském kraji
- vyrovnání rozdílu v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí
- odstranění nežádoucích diferenciací v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony Moravskoslezského kraje
- zajištění dostatečné kvality poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb (v souladu s oborovými standardy)
- podpora účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven
- efektivní využití veřejných finančních prostředků

„Zásady zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Moravskoslezském kraji“ (dále Zásady) vychází z ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů a stanovují pravidla zajištění financování regionálních funkcí na území Moravskoslezského kraje (dále kraj).

Článek II Vybrané právní předpisy

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 - Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 – 2010
- Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky
- Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

Článek III

Vymezení pojmů

1. Regionální funkce

jsou odborné knihovnické činnosti podle § 2 písmene h) knihovního zákona, v jejichž rámci poskytuje krajská knihovna a pověřené knihovny v kraji základním knihovnám v kraji (obsluhované knihovny) poradenskou, konzultační a vzdělávací službu, pomoc při zpracování statistiky knihovnických činností, budování a oběhu výměnných fondů, revizi a aktualizaci knihovních fondů, nákupu a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků obce, zajištění servisu automatizovaného knihovního systému v částech, které jsou využívány pro plnění regionálních funkcí, případně další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. Charakteristika regionálních funkcí je uvedena v čl. IV.

2. Základní knihovna

je knihovna v kraji vymezená dle § 12 knihovního zákona, zřízená obcí nebo jiným subjektem, poskytující veřejné knihovnické a informační služby, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury.

3. **Pověřená knihovna**

je základní knihovna v kraji, která na základě „Smlouvy o přenesení regionálních funkcí z krajské knihovny na pověřenou knihovnu“, uzavřené s krajskou knihovnou na dobu určitou - 1 rok, je pověřena výkonem regionálních funkcí pro obsluhované knihovny, jejichž jmenovitý seznam je nedílnou součástí uvedené smlouvy. Je **příjemcem** dotace na výkon regionálních funkcí z rozpočtu kraje.

4. **Krajská knihovna**

je knihovna vymezená § 11 knihovního zákona, která plní a koordinuje plnění regionálních funkcí v kraji. V Moravskoslezském kraji je krajskou knihovnou Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace. Jejím zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Krajská knihovna je **příjemcem** dotace na výkon regionálních funkcí z rozpočtu kraje.

5. **Obsluhovaná knihovna**

je základní knihovna v kraji, která uzavřela s pověřenou knihovnou smlouvu o poskytování regionálních funkcí.

Článek IV

Charakteristika regionálních funkcí

1. **Poradenská a konzultační činnost**

Poskytování odborných konzultací a rad, včetně metodických návštěv, a to ze všech oblastí knihovnické a informační činnosti a oblastí souvisejících s provozováním knihovny. Poskytovatelem služeb je krajská knihovna a pověřené knihovny.

2. **Statistika knihovnických činností**

Metodická i praktická pomoc knihovnám při zpracování statistických výkazů, sběr dat ze zpravodajských jednotek, kontrola dat a jejich zpracování. Poskytovatelem služeb je krajská knihovna a pověřené knihovny.

3. **Vzdělávání knihovníků, pořádání seminářů a porad**

Zajištění celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru. Poskytovatelem služeb je krajská knihovna a pověřené knihovny.

4. **Tvorba, distribuce a oběh výměnných fondů**

Zajištění kvalitních, aktuálních a odborně zpracovaných knihovních fondů a jejich efektivního využití. Poskytovatelem služeb jsou pověřené knihovny.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Zajištění revize a aktualizace knihovních fondů v souladu s ustanovením vyhlášky č. 88/2002 Sb. Poskytovatelem služeb jsou pověřené knihovny.

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele obsluhované knihovny

Akvizice, katalogizace a technická úprava knihovního fondu, jeho distribuce do knihoven. Poskytovatelem služeb jsou pověřené knihovny.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Zajištění servisních služeb automatizovaných knihovních systémů v oblastech katalogizace, revize knihovního fondu a automatizované agendy výměnných souborů. Poskytovatelem služeb jsou pověřené knihovny.

Článek V

Pravidla pro přidělení dotace

1. Výběr knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí provádí krajská knihovna. Kritérii jsou zejména:
 - a) dodržování národních standardů v oboru knihovnictví,
 - b) široká škála nabízených knihovnických a informačních služeb,
 - c) automatizace knihovních agend,
 - d) kvalifikace pracovníků poskytujících regionální funkce alespoň v oblastech akvizice, zpracování a uchování všech druhů dokumentů,
 - e) vlastní webové stránky knihovny s informacemi pro obsluhované knihovny v okruhu působnosti,
 - f) prostorové podmínky (skladové kapacity pro výměnný fond) a možnost zajištění dopravy pro výkon regionálních funkcí.

S vybranými knihovnami krajská knihovna každoročně uzavírá „Smlouvu o přenesení regionálních funkcí z krajské knihovny na pověřené knihovny“ - viz čl. III odst. 3. Tímto se základní knihovna stává knihovnou pověřenou a společně s krajskou knihovnou, příjemcem dotace z rozpočtu kraje na výkon regionálních funkcí.

2. Dotace na výkon regionálních funkcí je poskytnuta na základě „Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje“ uzavřené mezi krajem a jednotlivými pověřenými knihovnami (s výjimkou příspěvkových organizací kraje).
3. Celková výše finančních prostředků na zajištění výkonu regionálních funkcí vychází, pro zachování kontinuity regionálních funkcí v kraji, z celkové výše

dotace poskytnuté na zajištění výkonu regionálních funkcí v roce 2005, s přihlédnutím ke každoročnímu nárůstu inflace a mezd; o celkové výši finančních prostředků na zajištění výkonu regionálních funkcí rozhoduje zastupitelstvo kraje.

4. Výše dotace - návrh na rozdělení finančních prostředků pro jednotlivé pověřené knihovny na výkon regionálních funkcí, provádí krajská knihovna na základě metody proporcionálního financování, která zohledňuje počet obyvatel a počet základních knihoven v kraji následujícím způsobem:
Celkový objem finančních prostředků se po odečtu částky pro krajskou knihovnu rozdělí v poměru 55:45. Z 55 % dotace se podílem vypočte jednotková částka na obyvatele kraje, přičemž se pro účely výpočtu odečte od počtu obyvatel v kraji počet obyvatel Ostravy, kromě obyvatel integrovaných částí Ostravy. Ze 45 % dotace se podílem vypočte jednotková částka na provozovanou knihovnu, včetně poboček, v kraji. Výše dotace každé pověřené knihovně je součtem peněžních prostředků, které jsou násobkem počtu obyvatel obsluhovaného regionu a jednotkové částky na obyvatele a prostředků, které jsou násobkem jednotkové částky na knihovnu a počtu obsluhovaných knihoven, včetně poboček, v rámci spravovaného regionu. K výpočtu dotace pro Knihovnu města Ostravy je částka stanovena dle počtu obyvatel a počtu knihoven v integrovaných částech města.
Tento návrh předkládá krajská knihovna kraji.
5. Výše dotace krajské knihovně na výkon regionálních funkcí pro daný rok se stanovuje na základě potřeb krajské knihovny k zajištění plnění a koordinace regionálních funkcí dle knihovního zákona. Z dotace mohou být hrazeny pouze osobní náklady a činnosti vyjmenované v čl. IV odst. 1 – 3 Zásad.
6. Celková výše dotace na výkon regionálních funkcí, výše dotace jednotlivým pověřeným knihovnám a výše účelově vázaného příspěvku na provoz příspěvkovým organizacím kraje se předkládá zastupitelstvu kraje při schvalování rozpočtu kraje na příslušný kalendářní rok.
7. Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí jsou
 - a) přísně účelové,
 - b) poskytovány výlučně na úhradu neinvestičních nákladů souvisejících se zajištěním regionálních funkcí v kraji specifikovaných v čl. IV, do výše 100 % těchto nákladů,
 - c) využitelné v kalendářním roce, ve kterém byly poskytnuty,
 - d) zúčtovatelné s rozpočtem kraje za příslušný kalendářní rok.

Článek VI

Uznatelné náklady

1. Uznatelný náklad je náklad, který je pro realizaci výkonu regionálních funkcí nezbytný a splňuje všechny následující podmínky:
 - a) vznikl od 1.1. – 31.12. příslušného kalendářního roku v bezprostřední souvislosti s výkonem regionálních funkcí dle článku IV,
 - b) byl prokazatelně vystaven a uhrazen v období od 1.1. – 31.12. příslušného kalendářního roku; osobní náklady realizované za poslední odpracovaný kalendářní měsíc použitelnosti dotace musí být prokazatelně vyplaceny nejpozději do posledního dne následujícího kalendářního měsíce včetně úhrady zákonných mzdových odvodů,
 - c) u osobních nákladů je limitován standardem výše pracovního úvazku, jehož maximální výše činí 0,083 úvazku/1 obsluhovaná knihovna.

Článek VII

Výroční zpráva

Výroční zprávu o výkonu regionálních funkcí v kraji za příslušný kalendářní rok zpracovává krajská knihovna. Minimální osnova výroční zprávy zahrnuje cíle regionálních funkcí a stav jejich naplnění, hodnocení jednotlivých regionálních funkcí, jejich financování a statistický výkaz výkonu regionálních funkcí. Výroční zprávu předá krajská knihovna do 31. 3. následujícího roku kraji, Národní knihovně České republiky a zároveň ji zveřejní na svých webových stránkách.

Článek VIII

Doložka platnosti

„Zásady zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Moravskoslezském kraji“ byly schváleny usnesením Zastupitelstva Moravskoslezského kraje č. 6/634/1 ze dne 29. 9. 2005 a nabývají účinnosti dne 29. 9. 2005.